

RAP Nove smeri razvoja kurikulumuma

Natalija Komljanc, 16. jan. 2008, Otočec

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Od Aristotela naprej poznamo discipline

- Disciplina (panoga, področje znanosti).
- Grki so poznali sedem umetnosti, mi jih poznamo veliko več, sploh, če dodamo k temeljnim še t.i. izbirne predmete. Oboji so obvezni.
- Predmet: učno področje, predpisano in vsebinsko določeno s predmetnikom in učnim načrtom (SSKJ).

Cepljenje disciplin (panog, predmetov) povzročča:

1. razmnoževanje in
2. specializacijo

Hkrati pa tudi ločevanje in zato izgubljanje medsebojnih zvez.

Če so zveze oslABLJENE, se sčasoma lahko pretrgajo. Enota (nova disciplina) postane sicer samostojna, a redkeje celovita, kajti pretrgana zveza oslabi njeno vitalnost in s tem vitalnost celote.

Kako omogočiti bolj naraven, celovit pogled na svet?

Predlog: S kurikulumom, ki omogoča različne oblike kombiniranja osnovnih enot kot na primer:

- Korelacija (medsebojna odvisnost vsebin, tem, aksiomov, zakonov, teorij, ciljev, učnih problemov),
- Medpredmetna povezanost (zveza dveh ali več disciplin ali delov),
- Core – curriculum (osredotočanje na jedro - bistvo),
- Cross-curricular activities/issue (prečne, križne aktivnosti, izhodišča),
- Cuts across subject matter (rezi, deleži snovi nekega predmeta),
- Developing corss-curriculum sub-objectives (razvojni procesni cilji prečenja predmetov med seboj),
- Infusija (dodajanje - bazični model),
- Linked (zvezni) model (zveza dveh ali več predmetov),
- Multidisciplinaren model (koordinacija izhoda – rezultata, cilja)

Didaktična metoda povezovanja disciplin (predmetov, panog):

INTEGRIRANI KURIKULUM (K.Lake 1994)

(**enoten, strnjen** – angl., povezovanje, združevanje enot v celoto - SSKJ)

- Interdisciplinarni kurikulum (nanašajoč se na več znanstvenih disciplin – SSKJ),
- Tematski sklopi,
- Sinergijsko poučevanje (sodelovanje, dopolnjevanje, na primer celotna šola, zabrisane meje med predmeti, usmerjenost na proces poučevanja, pri čemer so vsi šolski predmeti poučevani kot neločljivi)...

Povezovanje: tem, izhodišč, problemov, snovi, izkušenj, ciljev...

Integrirani kurikulum:

- Vključuje kombinacijo predmetov.
- Predlaga projektno metodo dela.
- Ne uporablja klasičnih učbenikov.
- Išče zveze med pojmi, zvezami, zakoni, teorijami, aksiomi...
- Tematske enote organizira kot načela (principe).
- Uporablja se fleksibilni urnik.
- Združuje učence v različne skupine (glede na...).

Vse oblike integriranega pouka se približujejo konstruktivističnemu modelu pouka.

Vrednost: poglobljeno znanje discipline (predmeta).

- Holističen (celovit) model učenja.
- Progresivna (razvojna) oblika edukacije.
- Ni golega memoriranja, recitiranja, iščejo se zveze med pojmi, zvezami...
- Učenje kot akcijsko raziskovanje.

Koristi od integriranega kurikuluma (Lipson 1993):

- Uporaba veščin v življenju.
- Vzpodbujanje povratne informacije.
- Povezano osnovno znanje.
- Poglobljeno učenje.
- Pozitivno razpoloženje za učenje.
- Bolj kakovostno raziskovanje kurikuluma.

Priporočila za izvajanje integriranega kurikuluma (Lipson 1993):

- Skupna tema (izhodišče).
- Prilagodljivo (flexibilno) poučevanje.
- Podporno poučevanje.
- Predmeti in pojmi, zveze, teorije in zakoni so integrirani (smiselno povezani).
- Izvajanje evalvacije (spremljanje pouka).
- Podpora staršev in okolja.
- Teme, ki promovirajo transfer (prenos) učenja in zvez.
- Timsko načrtovanje, izmenjava informacij...

Uspešno integriranje kurikuluma je, ko se vzpostavi:

- timsko (kooperativno) sodelovanje,
- soglasje pri bistvenih ciljih,
- prevzemanje odgovornosti za prilagajanje,
- usmerjenost na vseživljenjsko učenje,
- usmerjenost za poglobljeno razumevanje predmeta,
- opazovanje v parih in medsebojno povratno informiranje
- opogumljanje učenca k samostojnosti.

Štirje (4) koraki za oblikovanje integriranega kurikuluma:

1. usklajevanje učnih ciljev
2. iskanje plodnih tem (viharjenje možganov)
3. oblikovanje (ustvarjanje) aktivnosti (akcij) in določanje časovnega okvira
4. evalviranje enot integrativnega kurikuluma

Darwin ugotavlja:

- Na razvoj življenja deluje tudi t.i. “slepa sila” – slučajnost (splet okoliščin).
- Znanost je praksa sklepanja in ne zbiranje podatkov.
- Predlagam, da v poučevanje kurikulumoma vnašamo spontanost življenja z upoštevanjem avtentičnih nalog, ne le šolskih primerov.